

Výstava, ktorá poputuje Slovenskom, nechá nahliadnúť do sveta a duše ľudí so schizofréniou

Bratislava, 16. apríla 2013 - Putovná výstava umeleckých diel pacientov so schizofréniou odštartuje 16. apríla v obchodnom centre Aupark v Bratislave. Nasledovať budú mestá Piešťany, Žilina a Košice. Takmer celé Slovensko sa tak bude môcť zoznámiť s výtvarným umením Art Brut a poéziou ľudí, ktorí trpia schizofréniou. Ich umenie je výrazne autentické, originálne a má osobitý náboj.

Výstava je súčasťou projektu na podporu osvety schizofrénie a jej liečby. Predstaví autorov jednotlivých diel, prostredníctvom ktorých bude širokej verejnosti sprostredkovaný svet ľudí žijúcich so schizofréniou. Vzhľadom na tabu, ktoré túto chorobu sprevádza, je osveta v tomto prípade veľmi dôležitá. Schizofréniou môže ochoriť každý z nás, ale len málo ľudí skutočne vie, čo všetko táto choroba obnáša. Vďaka nepravdivým mýtom si ľudia ešte stále myslia, že človek trpiaci schizofréniou má rozdvojenú osobnosť. Pravdou však je, že trpí bludmi, predstavami a halucináciami, ktoré mu sťažujú rozlíšiť nereálne vnemy od reality. Schizofrenik, ktorý sa však lieči a pravidelne dochádza k lekárovi, môže žiť bežným životom ako my.

Aj liečba takej zákernej choroby, akou je schizofrénia, pokročila a stále napreduje. V súčasnosti sa dá liečiť formou injekcií alebo tabliet. „Pri tabletách hrozí približne 50 % pacientom, že ich samovoľne vysadia. Na druhej strane práve tabletky prídu pacientom prirodzenejšie a menej ich stigmatizujú. Dochádzanie na injekcie ale všeobecne znižuje výskyt a trvanie hospitalizácie. Hlavnou výhodou je aj pravidelný kontakt s lekárom a oveľa nižšie riziko prerušenia liečby. Nedá sa však stopercentne povedať, že správny je len jeden druh liečby, závisí to od pacienta ako aj od jeho ošetrojúceho psychiatra. Často pacienti o svojich možnostiach ani nevedia,“ uviedla MUDr. Lívia Vavrušová, prezidentka Slovenskej psychiatrickej spoločnosti.

Liečení, či nie, takmer všetci ľudia chorí na schizofréniu disponujú zvýšenou citlivosťou vnímania okolia. Tieto pocity prenášajú do svojich umeleckých diel, ktoré potom vyžarujú odlišný druh emócie. „Je pravdou, že u ľudí trpiacich schizofréniou pozorujeme zvýšenú citlivosť vnímania a často expresívny výtvarný prejav. Keď sa na obraz pozrieme „má silu“. Jediným úmyslom autorov, ktorých tvorbu tento projekt predstavuje, bolo vydať zo seba emóciu, vlastný pocit. Ich tvorba nie je motivovaná komerčnými záujmami, ani snahou uspieť v súťaži, či na trhu umenia, ani sa nechceli zapáčiť kritikom umenia. Tvorja sami pre seba, aby zo seba vydali čo v nich je. To je hodnota sama o sebe. Je obdivuhodné ako si dokážu títo autori zachovať vlastné videnie sveta, svoj autentický rukopis a ostať sami sebou. Diela vytvorené ľuďmi bez formálneho umeleckého vzdelania s výraznou osobitosťou, autenticitou a formálnou i obsahovou originalitou označujeme názvom Art Brut.“ uviedla Mgr. Art Soňa Sadílková, kurátorka výstavy.

Návštevníci výstavy sa budú môcť zoznámiť s jednotlivými umeleckými dielami vďaka spoločnosti Janssen Cilag a celoslovenskému občianskemu združeniu Otvorme dvere, otvorme srdcia (ODOS), ktoré obrazy svojich členov sprostredkovalo a pomohlo dať celú výstavu do finálnej podoby. Napriek tomu, že sa združenie venuje viacerým duševným chorobám, k schizofrénii má blízko. Začalo totiž ako iniciatíva pár nadšencov, ktorých cieľom bolo pripojiť sa ku globálnemu anti- stigma programu „Schizofrénia - Otvorme dvere“

zameranému na prekonanie stigmy a diskriminácie v súvislosti so schizofréniou. „Množstvo realizovaných projektov počas 12 ročného fungovania združenia, ako aj prieskum ODOS medzi 650 našimi členmi v rámci celého Slovenska, nám potvrdili, že najviac pociťujú stigmatu práve ľudia so schizofréniou. Z nášho pohľadu je kľúčové, aby verejnosť mala možnosť poznať týchto ľudí z inej stránky a to z pohľadu ich zaujímavého tvorivého potenciálu. Nechceme aby ich vnímali iba cez skreslené informácie o ich ochorení, ktoré je od dávna opradené nepravdami a mýtmi, na základe ktorých vo verejnosti prežívajú a často tvoria bariéru pri ich začleňovaní do spoločnosti. Sme radi, že môžeme byť súčasťou tejto výstavy, pretože pomáha naplniť náš cieľ odbúrať stigmatu ľudí, ktorí majú skúsenosť s liečbou na psychiatrii.“ uviedla MUDr. Marcela Barová, výkonná riaditeľka občianskeho združenia ODOS. Výstava chce ukázať, že ľudia trpiaci schizofréniou, sú ľudia ako my. Ak sú správne liečení, nie je dôvod pozerat' sa nich cez prsty či báť sa ich. Prídite objaviť svet, ktorý je rovnaký ale pritom iný než ten náš.

Putovná výstava umeleckých diel pacientov so schizofréniou

16. – 30. 4. 2013, Aupark Bratislava

1. – 16. 5. 2013 Aupark Piešťany

17. – 31. 5. 2013 Aupark Žilina

1. – 13. 6. 2013 Aupark Košice

Pre viac informácií kontaktujte:

Markéta Tomšů
Janssen-Cilag s.r.o.
mtomsu@its.jnj.com
+420 734 797 035

Zuzana Blažejová
Bílý Medvěd Public Relations
zuzana.blazejova@bmpr.cz
+420 739 424 174

O občianskom združení *Otvorme dvere, otvorme srdcia*

Občianske združenie ODOS je nezisková organizácia s celoslovenskou pôsobnosťou, ktorej cieľom je znižovať stigmatu a diskrimináciu ľudí s duševnými poruchami, obhajovať ich práva a prispievať ku prekonávaniu predsudkov voči duševne chorým na Slovensku. ODOS je platformou pre spoluprácu dvanásť regionálnych organizácií pacientov s duševnými poruchami, štyroch združení príbuzných a jednotlivcov z radov profesionálov pracujúcich v oblasti duševného zdravia.

Hlavný cieľ nášho celoslovenského združenia je postupne znižovať stigmatu duševne chorých a ich príbuzných a tak prispievať k odstraňovaniu mýtov o duševných poruchách a ľuďoch nimi trpiacich. Medzi ďalšie ciele patrí *obhajoba práv ľudí s duševnými poruchami a ich príbuzných formou patientskej advokácie a zabezpečovanie vzdelávania svojich členských združení*. Aktivity ODOS pomáhajú zvyšovať informovanosť pacientov, ich príbuzných o duševných poruchách, čo napomáha k ich opätovnému začleneniu do spoločnosti.

O spoločnosti Janssen

Spoločnosť Janssen sa zaviazala vyvíjať inovatívne riešenia pre najdôležitejšie medicínske potreby súčasnosti. Za posledných 50 rokov sme uviedli na trh lieky, ktoré zásadne zmenili liečebné postupy v oblasti schizofrénie, bipolárnej poruchy a Alzheimerovej demencie. Naša snaha pomôcť pacientom, rodinám a komunitám, ktoré sú zasiahnuté týmito chorobami, neustále pokračuje. Našou víziou je zmeniť a obohatiť životy pacientov zvyšovaním kvality starostlivosti. V spoločnosti Janssen neustále využívame nové poznatky v prospech pacientov.